

Achtergrond

USA – overleg MWC met Zevende-dags Adventisten

Geloofsgemeenschappen met veel raakvlakken

Henk Stenvers

Een groot modern gebouw in Silver Spring, een voorstad van Washington DC, USA. Beveiliging bij de ingang. Even verderop in de hal een beeldengroep voorstellende de gelovigen die met stralende gezichten vol van verwachting opkijken naar Jezus die neerdaalt uit de hemel bij de wederkomst.

Dit was het decor van de eerste ontmoeting tussen Mennonite World Conference (MWC) en de General Council van de Seventh Day Adventists (SDA), de Zevende-dags Adventisten eind juni 2011.

Zes vertegenwoordigers van MWC, Danisa Ndlovu uit Zimbabwe, Valerie Rempel uit de USA, Tom Yoder Neufeld uit Canada, Patricia Uruna uit Colombia en ondergetekende uit Nederland, spraken onder leiding van Robert Suderman uit Canada vier dagen lang met even zovele vertegenwoordigers van de SDA.

De SDA, een kerkgenootschap met 17 miljoen leden en een groei van jaarlijks 1 miljoen, heeft het initiatief genomen tot dit gesprek. Het thema was: 'Living the Christian Life in Today's World'. Sinds het begin van haar geschiedenis heeft de SDA in haar geloof en handelen sterke verbinding gehad met het anabaptistische gedachtegoed maar dit nooit als zodanig herkend. Pas sinds enige jaren is hier meer oog voor gekomen. De uitnodiging om hierover te praten was een logisch gevolg. Elke delegatie gaf een overzicht van ge-

schiedenis van de geloofsgemeenschap. Daarna werden presentaties gehouden over vrede en geweldloosheid, dienstweigeren, rentmeesterschap, non-conformisme, gezondheid en ecologie en eigenheid en karakter van de geloofsgemeenschap.

Al snel werd duidelijk dat we veel gemeen hebben. Ondanks een heel verschillende geschiedenis, de Mennoniten afkomstig uit de radicale reformatie in de 16e eeuw en de adventisten uit de 'Second Great Awakening', een periode van religieuze opleving in de USA in de 19e eeuw, is er vooral een heel sterke overeenkomst in de manier waarop gedacht wordt over het stevige verband tussen het geloof en het volgen van Jezus in het dagelijks leven, het 'in de wereld maar niet van de wereld' zijn en de gelovigendoop.

Beide geloofsgemeenschappen zijn een minderheidskerk in deze wereld. De SDA is in de laatste decennia van een overwegend blanke Noord-Amerikaanse geloofsgemeenschap ontwikkeld tot een wereldkerk waarvan de meerderheid van de gelovigen op het zuidelijk halfrond woont, een ontwikkeling vergelijkbaar met die bij MWC, alleen ging het bij ons langzamer.

Leer en leven

De gesprekken waren opvallend open en hartelijk. Dat had te maken met herkenning en misschien ook wel met het feit dat het ging over leer en leven in plaats van over zware theologische of dogmatische onderwerpen. Daarmee werd een heel goede basis gelegd voor

sen de calvinistische en evangelische wereld in staat'. Hij wordt geraakt door de geschriften van de puriteinen. Voor hem staat de term 'zondebesef' centraal: 'Als je het nooit over zonde hebt, kun je ook niet begrijpen waar hoop en dankbaarheid vandaan komen.' En: 'We laten ons vaak kritiekloos meevoe- ren door het hedendaags optimistische mensbeeld.'

Rechtse versus linkse kerk

In navolging van *Doopsgezind NL* besteedt ook *AdRem*, het Remonstrants maandblad, aandacht aan de dreigende, forse bezuinigingen op de IKON. De PVV-ideoloog Bosma en de regeringspartijen CDA en VVD willen afrekenen met deze 'linkse kerk'. Martijn Junte, predikant te Eindhoven, interviewde IKON-directeur Martin Fröberg. De helft van het artikel is gevuld met eigen statements van Junte. De kerken moeten zich volgens hem niet vertillen aan een strijd over de inhoud van de christelijke traditie: 'Is het niet eerder nodig dat er een religieus of theologisch perspectief op deze strijd

1. Adventists University Washington DC; 2. Beeldengroep in hal hoofdkwartier van de adventisten, gemaakt door Victor Issa; 3. delegatieleden MWC: Danisa Ndlovu, Henk Stenvers, Patricia Uruna, Valerie Rempel, Robert Suderman, Tom Yoder Neufeld 4. William G. Johnsson, delegatielid adventisten

de voortzetting van de gesprekken in mei 2012 in Zwitserland. Daar komen ongetwijfeld ook de verschillen tussen de geloofsgemeenschappen aan de orde. Het is glashelder dat die er ook zijn. Het meest opvallende verschil is natuurlijk de sabbatsheiliging. De Zevende-dags Adventisten sluiten aan bij de Joodse traditie en houden hun diensten op de zaterdag. Maar daarnaast hebben zij een veel sterkere en concretere eindtijdverwachting, zij hechten dus zeer grote waarde aan het bijbelboek Openbaringen, leggen heel sterk de nadruk op lichamelijke gezondheid, zijn sterk gericht op bekering en evangelisatie. De geloofsgemeenschap is ook veel centraler georganiseerd dan bij MWC.

Visioenen White

Voor de SDA spelen de geschriften van Ellen G. White een grote rol. Zij leefde van 1827 tot 1915 en schreef sinds haar 16e over de visioenen die zij had. Deze werden gezien als profetische ervaringen. Ze schreef over theologie, evangelisatie, agricultuur, de schepping etc. Veel van wat ze schreef is min of

meer letterlijk nagevolgd. Zo propageerde ze op een gegeven moment het vegetarisme met als gevolg dat ook nu nog de meeste adventisten vegetariërs zijn. Over missie schreef ze dat je dat doet door een kerk, een ziekenhuis en een school te bouwen. Over de hele wereld is en wordt dit nagevolgd, zodat er honderden ziekenhuizen en scholen zijn die door Zevende-dags Adventisten worden gerund. De meer dan een miljoen pagina's die Ellen White schreef, worden zorgvuldig in een kluis bewaard in de kelders van het hoofdkwartier in Palm Springs en haar boeken worden telkens weer opnieuw uitgegeven. Haar rol zal zeker onderwerp van gesprek zijn.

Ook in Nederland is een Zevende-dags Adventskerk. Net als de doopsgezinden een klein kerkgenootschap (ongeveer 6000 leden). En net als de doopsgezinden in MWC horen de Nederlandse Adventisten tot het meer liberale deel van hun wereldkerk.

Veel informatie is te vinden op www.adventist.nl

Leeswerk (bladen)

Martin Maassen

Met de opkomst van Geert Wilders en zijn trawanten komt ook de term 'linkse kerk' meer in *Schwung*. Voor sommigen een geuzennaam, voor Wilders een verschrikking. Tijd om eens te kijken hoe zich deze maand in de bladen de zogenaamde linkse en rechtse kerken manifesteren.

Rechtse kerk

Het reformatorische familieblad *Terdege* besteedt aandacht aan de baptistische coach en voorganger Sietze Ketelaar. Ooit moest ik een CDA-politicus, zelf baptist, uitleggen waarin doopsgezinden en baptisten verschillen, qua geloofsbeleving. Dit artikel had mooi als illustratie kunnen dienen. Ketelaar legt uit hoe hij als baptist 'tus-

om de christelijke traditie ontwikkeld wordt. Een perspectief dat bedoeld is om, laten we de beladen woorden maar gebruiken, de boel bij elkaar te houden. Er is in onze tijd ruimte voor een assertieve omroep, behoefte aan een strijdbare kerk die deze taak op zich wil nemen.'

Rechtse, maar toch linkse kerk

Het maandblad *CV Koers* is gered door een nieuwe uitgever (Jongbloed). Vanaf september heeft het blad in André Rouvoet ook een nieuwe columnist. Hoofdredacteur Ronald Westerbeek neemt afscheid. EO-presentator Tijs van den Brink interviewt hem en vraagt bezorgd: 'CV Koers is wel links geworden onder jouw leiding. Asielzoekers zijn bijna altijd slachtoffer, bijvoorbeeld.' Westerbeek pareert: 'Dat we veel schrijven over sociale gerechtigheid en duurzame ontwikkeling is een feit. Maar volgens mij is dat niet zozeer links, maar behorend tot de stijl van het Koninkrijk zoals Jezus dat verkondigde.' Westerbeek maakt duidelijk dat Jezus opkwam voor armen, gevangenen en onderdrukten.

Linkse kerk

Het kwartaalblad *Roodkoper* is gereïncarneerd in *Nieuwe Liefde*. Om de positie te accentueren wordt Jolande Sap van Groen Links geïnterviewd. Ze noemt zichzelf atheïst noch religieus: 'Wat ik zelf nog altijd bijzonder vind aan het katholieke geloof, is het vergevingsgezinde. Dat je een herkansing krijgt als je fouten hebt gemaakt, dat spreekt me wel erg aan.' Verder is *Nieuwe Liefde* gerestyled, waarbij het goede (veel aandacht voor literatuur) behouden werd.

Henk en Ingrid

Het poëzietijdschrift *Awater* interviewt televisiepresentator Arie Boomsma, die zelf een poëziebloemlezing samenstelde. Hij is 'ervan overtuigd dat er voor iedereen, ook voor Henk en Ingrid, een gedicht te vinden is dat het leven verrijkt'. Boomsma komt met voorbeelden die aanspreken. Zo laat dit hardop denkende zoeklicht zien dat poëzie een volk kan verheffen, of je nu van de linkse of van de rechtse kerk bent.